

Bruselj, 7. maj 2024
(OR. en)

9638/24

DEVGEN 69
FIN 434
ACP 46
RELEX 625

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	7. maj 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	7799/24
Zadeva:	Letno poročilo 2023 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2022 – sklepi Sveta (7. maj 2024)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o letnem poročilu 2023 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2022, ki jih je Svet odobril na 4021. seji 7. maja 2024.

Sklepi Sveta o letnem poročilu 2023 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2022

1. Svet opozarja na pomen krepitve mednarodnih partnerstev EU, še zlasti v sedanjih zahtevnih geopolitičnih razmerah, ki jih zaznamujejo posledice vojne agresije Rusije proti Ukrajini, še večja nestabilnost na Bližnjem vzhodu, v Sahelu in drugod po svetu, dolgotrajni gospodarski, socialni, izobraževalni in zdravstveni učinki pandemije COVID-19 ter nadaljujoči se podnebna kriza in kriza na področju biotske raznovrstnosti. Instrumenti EU za zunanje delovanje in strategija Global Gateway so ključna orodja za sodelovanje s partnerji, krepitev multilateralizma, varovanje demokratičnih vrednot in človekovih pravic ter spodbujanje geopolitične vloge in prioritete politike EU s pristopom Ekiye Evropa.
2. Svet opozarja, da so EU in njene države članice skupaj največji svetovni razvojni partner in trgovinski blok, vodilni globalni vlagatelj in drugi največji donator humanitarne pomoči. EU in njene države članice so v okviru pristopa Ekiye Evropa v letu 2022 skupaj zagotovile 92,1 milijarde EUR, kar je 42 % svetovne uradne razvojne pomoči (URP). EU in njene države članice prispevajo k izkoreninjanju revščine, obravnavanju učinkov podnebnih sprememb in izgubljanja biotske raznovrstnosti, spoprijemanju z neenakostjo, vključno z neenakostjo spolov, ter spodbujanju trajnostnega razvoja, miru in stabilnosti – tudi s pristopom, temelječem na povezavi med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, ter humanitarnimi ukrepi, ki izhajajo iz potreb, so načelni in upoštevajo vidik spola – ter s spodbujanjem trajnostnih naložb, človekovih pravic, demokracije, dobrega upravljanja in pravne države. Zunanji instrumenti EU so ključni za doseganje večje koherentnosti med razvojno, zunanjo, podnebno, trgovinsko in varnostno politiko EU, pa tudi za demonstracijo vodilne vloge, odgovornosti in solidarnosti EU v svetu. V zvezi s tem EU in njene države članice potrjujejo, da je koherentnost politik za trajnostni razvoj pomembno načelo pri doseganju učinkovitejšega razvojnega sodelovanja.
3. Svet pozdravlja Letno poročilo o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2022, v katerem so predstavljena partnerstva EU in njihovi rezultati. Ta partnerstva temeljijo na politični volji obeh strani, na skupnih vrednotah in interesih, na načelu učinkovitega multilateralizma z Združenimi narodi v njegovem središču, na spodbujanju trajnostnosti in na spoštovanju univerzalnih človekovih pravic, demokracije, dobrega upravljanja in pravne države.

4. Svet ceni dejstvo, da poročilo zajema ključne vidike finančne podpore, ki jo je EU v letu 2022 zagotovila v zvezi z mednarodnimi partnerstvi in razvojno politiko, evropsko sosedsko politiko, humanitarno pomočjo in civilno zaščito, širitveno politiko EU, mirom, varnostjo in obrambo, odzivanjem na krize in pripravljenostjo nanje, človekovimi pravicami in demokracijo, enakostjo spolov ter podporo za cilje zunanje politike EU. Pozdravlja tudi prizadevanje, da bi v poročilo prikazali, kako zunanje delovanje EU prek različnih instrumentov v njegovem okviru ter prek strategije Global Gateway in širitvene politike EU prispeva k geopolitični vlogi EU, njenemu miru in varnosti ter političnim prioritetam. To sicer vključuje, hkrati pa tudi presega in dopolnjuje URP.
5. Svet priznava tudi prispevek poročila k poročanju o uresničevanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in pripadajočih 17 ciljev trajnostnega razvoja v tem desetletju ukrepanja (Decade of Action), skupaj s Pariškim sporazumom in Novim evropskim soglasjem o razvoju. Prav tako priznava pomen letnega poročila z vidika transparentnosti in odgovorne države zunanjega delovanja EU ter z vidika strateškega razmisleka in komuniciranja. Poročilo priznava kot koristno orodje za spremljanje izvajanja instrumentov EU za zunanje delovanje glede na strateške cilje EU, vključno z izvajanjem strategije Global Gateway.
6. Svet pozdravlja poudarek na geografskem poglavju, v katerem je opisano, kako zunanje delovanje EU prispeva k prednostnim nalogam politike EU v vseh regijah, v katerih je prisotno. Kar zadeva tematsko poglavje, pozdravlja zlasti poudarek na človekovem razvoju, vključno z zdravjem, socialno zaščito, enakostjo spolov, izobraževanjem ter prehransko in hranilno varnostjo, pa tudi na posledicah podnebnih sprememb. V zvezi s tem opozarja na sklepe Sveta o človekovem razvoju z dne 14. junija 2021.
7. Svet pozdravlja poudarek poročila na ključni podpori, ki jo EU zagotavlja Ukrajini in sosednjim državam, prizadetim zaradi vojne, in na prizadevanjih za odpravo regionalnih in globalnih posledic ruske vojne agresije proti Ukrajini ter posledic za najranljivejše skupine, zlasti v zvezi s prehransko in energetske varnostjo. Komisijo spodbuja, naj še naprej izpostavlja pomen podpore EU pri spoprijemanju s svetovnimi izzivi. Pozdravlja dejstvo, da zaradi prizadevanj EU v podporo Ukrajini ni bila prikrajšana podpora za druge partnerske države, zlasti najmanj razvite države in najranljivejše države.

8. Svet poudarja nujnost integriranega in koherentnega odzivanja EU na zunanje krize in konflikte, tudi v okviru instrumentov EU za zunanje delovanje. Ključni vidiki tega so preprečevanje konfliktov s pravočasno analizo in zgodnjim ukrepanjem, podpiranje mirovnega posredovanja in dialoga, izgradnja miru in razvijanje odpornosti ter navezovanje mednarodnih in regionalnih partnerstev na področju miru, varnosti in obrambe. Prožnost in odzivnost strategij EU bosta ključni za ohranjanje relevantnosti in učinkovitosti v dinamičnem mednarodnem okolju.
9. Svet ceni dejstvo, da poročilo zajema podporo EU za premagovanje dolgoročnih posledic pandemije COVID-19, pripravljenost na zdravstvene krize na mednarodni ravni ter zaveze EU glede financiranja, povezanega s podnebjem, in varstva biotske raznovrstnosti. Poudarja, kako pomembno je zagotoviti podnebno financiranje, ki bo namenjeno tako blažitvi podnebnih sprememb kot tudi prilagajanju nanje in bo seglo do najranljivejših skupnosti, vključno z malimi otoškimi državami v razvoju. Pozdravlja tudi pozornost, ki jo poročilo namenja migracijam in prisilnemu razseljevanju. V zvezi s tem opozarja, kako pomembno je, da se v okviru pristopa Ekipe Evropa oblikujejo, financirajo in izvajajo pobude EU za spoprijemanje z nedovoljenimi migracijami in njihovimi temeljnimi vzroki ter da se obenem obravnava prisilno razseljevanje.
10. Poudarja, kako pomembno je, da se pri zunanjem delovanju EU upoštevajo načela učinkovitega razvojnega sodelovanja, nenazadnje tudi zato, da bodo zunanji instrumenti EU dejansko operativni in bo z njimi mogoče učinkovito uresničevati cilje in ambicije, določene v ustreznih pripadajočih pravnih okvirih, na podlagi političnega in strateškega usmerjanja Sveta. Ceni nenehno izboljševanje poročanja služb Komisije in ESZD o konkretnih rezultatih in učinku posredovanj EU, vključno s prilogami o rezultatih in financah. Komisijo spodbuja, naj v prihodnjem poročilu bolj izpostavi podatke in analizo rezultatov o prispevku k ciljem Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) – Globalna Evropa ter o podpori najmanj razvitim državam v skladu s členom 41 uredbe o NDICI – Globalna Evropa. Spodbuja tudi ustrezno uporabo podatkov, razčlenjenih po spolu.

11. Svet izreka priznanje opravljanemu delu, da bi dosegli, da bi bilo 32,4 % obveznosti namenjenih za podporo socialni zaščiti in človekovemu razvoju, 13,6 % za projekte, povezane z migracijami, 9,2 % za podporo izobraževanju, pozdravlja pa tudi trend v smeri 85-odstotnega deleža ukrepov, ki bodo prispevali k enakosti spolov. Komisijo poziva, naj še naprej razvija ukrepe za odzivanje na podnebne spremembe in zaščito biotske raznovrstnosti, da se dosežejo dogovorjeni cilji. Seznanjen je z napredkom pri doseganju institucionalnih in strateških ciljev, določenih v Akcijskem načrtu EU za enakost spolov III (GAP III) – Ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU, kot so ga pozdravili v sklepih predsedstva in kot se odraža v letnem poročilu.
12. Svet pozdravlja poročanje o izvajanju instrumentov EU za zunanje delovanje in dosežkih pristopa Ekipe Evropa, vključno z izvajanjem strategije Global Gateway in pobud v okviru pristopa Ekipe Evropa. V zvezi s tem je odločen okrepiti osredinjenost na rezultate in inkluzivnost, izboljšati transparentnost in vzajemno odgovornost ter med partnerji spodbujati prevzemanje lastne odgovornosti v prid učinkovitemu razvojnemu sodelovanju in pristopu, temelječemu na potrebah, ter boju proti korupciji kot tveganju in hkrati oviri za razvoj. Opozarja tudi, da so proaktivna in pravočasna izmenjava informacij, tesno in vključujoče posvetovanje, usklajevanje, finančno spremljanje in prožnost s strani vseh relevantnih deležnikov v okviru pristopa Ekipe Evropa bistvenega pomena, da bi skupni ukrepi imeli trajnost in dolgotrajen učinek. Delegacije EU poziva, naj pri načrtovanju in izvajanju instrumenta NDICI v partnerskih državah v celoti uresničujejo usklajevalno vlogo, ki jo imajo v okviru Ekipe Evropa, in sicer s tesnim vključevanjem veleposlaništev držav članic v duhu načela boljšega sodelovanja. Pozdravlja stalno vključevanje zasebnega sektorja, tudi v okviru instrumenta Evropski sklad za trajnostni razvoj plus (EFSD+).
13. Svet ceni pravočasno objavo poročila v skladu s členom 41 uredbe o NDICI – Globalna Evropa ter pozdravlja prizadevanja za spodbujanje enakih možnosti in za izpolnjevanje zahtev glede dostopnosti za invalide v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov. Opozarja, da inkluzivnost zunanjega delovanja EU prispeva k zmanjšanju ranljivosti in neenakosti, hkrati pa podpira dostojanstvo in človekov razvoj.

14. Svet pozdravlja novi pristop k strateškemu komuniciranju na področju zunanjega delovanja, ki ga izvajajo službe Komisije in ESZD. Podpira dejavnosti strateškega komuniciranja in krepitev teh dejavnosti za boj proti tujemu tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, vključno z dezinformacijami. Strateško komuniciranje na ravni sedeža in vzporedno na ravni delegacij EU bo povečalo učinek in prepoznavnost zunanjega delovanja EU, tudi s pobudami v okviru Ekipe Evropa, strategijo Global Gateway in drugimi ukrepi, ki se izvajajo v okviru tega pristopa za reševanje svetovnih izzivov. Svet spodbuja službe Komisije in ESZD, naj ta prizadevanja še naprej opirajo na ažurne podatke o učinkih. Pozdravlja organizacijo političnih misij v okviru pristopa Ekipe Evropa, namenjenih krepitevi prepoznavnosti EU in njenih držav članic kot verodostojnih in zaupanja vrednih partnerjev za razvoj.
-